

Sammendrag:

Busstreik til besvær?

Streiken i transportsektoren fra 14. mai til 9. juni 1998 førte til at de fleste ordinære bussrutene i Norge måtte innstille. Denne rapporten dreier seg om hvilke tilpasninger folk gjorde under busstreiken, om de tok mer fri, om de jobbet mer hjemme, og hva slags transportmidler de brukte, i hvilken grad de opplevde streiken som problematisk osv.

Data er hentet inn ved hjelp av telefonintervjuer fra et representativt utvalg på 1005 personer i Oslo, Akershus og Sør-Trøndelag. Opinion A/S har gjennomført datainnsamlingen. I tillegg er det brukt data fra bomringen i Oslo, og fra maskinelle trafikktegnere i Sør-Trøndelag.

Resultatene viser at de fleste dro på jobb og til skole som før. Bare 15 prosent av de som vanligvis brukte buss til jobb eller studier sa at de jobbet mer hjemme eller tok mer fri, men om lag halvparten valgte å reise på andre tidspunkter enn ellers. De hjemmeværende og trygdete valgte i større grad enn de yrkesaktive å redusere reiseomfanget under busstreiken.

Busspassasjerene fordelte seg på alle tilgjengelige alternativer under busstreiken. I Oslo benyttet hver femte busspassasjer bil som fører eller passasjer. Nesten halvparten brukte trikk og t-bane, og hver fjerde busspassasjer valgte å gå eller å sykle i Oslo. I Akershus valgte 40 prosent bil, men mer enn hver fjerde busspassasjer valgte toget. I Sør-Trøndelag valgte 60 prosent bil, resten valgte å sykle eller å gå.

Trafikktegnene fra Oslo viser at biltrafikken økte med om lag tre prosent fra før til under streiken. Her økte trafikken for det meste utover formiddagen og ettermiddagen, og ikke mye i morgenrushet.

På E6 sør for Trondheim økte trafikken inn mot byen med 11 prosent, på E6 øst for Trondheim økte trafikken med 17 prosent. I Trondheimsområdet økte trafikken markert i morgen – og ettermiddagsrushet.

Et klart flertall av de spurte sier at streiken ikke skapte problemer for dem selv eller andre i husstanden. En multivariat analyse viste at det i første rekke var de som ikke bodde i Oslo, de som var under 30 år, de som vanligvis brukte buss og de som ikke hadde førerkort eller bil som fikk problemer. Busstreiken førte til at en del av busspassasjerene skiftet til et annet transportmiddel etter streiken. Det kan dermed se ut til at busselskapene tapte markedsandeler på grunn av streiken.

Hovedgrunnen til at busstreiken ikke skapte så store problemer som en på forhånd kanskje hadde ventet, er at de fleste har alternative transportmidler som de kan benytte dersom bussene ikke går.